

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505
Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Dějepis, 7. ročník

Sada: I.

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-D-01

Název materiálu: Středověká města

Autor materiálu: Mgr. Jitka Odstrčilová

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 14. 3. 2012

Ověřující učitel: Mgr. Jitka Odstrčilová

Třída: VII. A

**Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.
Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.**

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace:

Prezentace seznamuje žáky s různými typy středověkých měst a s privilegii, která jim byla králem případně udělována. Ke každému typu měst jsou uvedeny konkrétní příklady měst v českých zemích. Prezentace je vytvořena pro výkladovou část hodiny. Její součástí je zápis do sešitu. Závěrem si mají žáci možnost zopakovat nově osvojené vědomosti formou odpovědí na připravené otázky.

Středověká města

Vznik

- Ve 13. stol.
- za vlády posledních Přemyslovců
- Na křižovatkách obchodních cest nebo na zcela neobydleném místě (na tzv. zeleném drnu jako např. České Budějovice)
- V čele města rychtář (obdoba dnešního starosty)

Dělení

Města

```
graph TD; A[Města] --- B[ ]; B --- C[Královská]; B --- D[Poddanská]; B --- E[Věnná]; B --- F[Horní];
```

Královská

Poddanská

Věnná

Horní

Města královská

- Zakládá král
- Obyvatelé svobodní
- Daně odváděny králi
- Získávají výhody (tzv. privilegia)

Privilegia

- Právo mílové
- Právo várečné
- Právo trhové
- Právo obehnat město hradbami
- Právo hrdelní atd.

Města poddanská

- Zakládá šlechta nebo církev
- Obyvatelé jsou poddanými své vrchnosti (šlechty nebo církve)

Horní města

- Zvláštní skupina měst
- Vznik na místě naleziště drahého kovu
- Zisk z nich plyne králi
- Jihlava, Kutná Hora

Města věnná

- Zvláštní skupina měst
- Věnována královně (nejprve po smrti krále, později už za jeho života)
- Zisk plyne královně
- Hradec Králové, Chrudim, Polička, Trutnov, Dvůr Králové...

Středověká města

Zápis do sešitu

Středověká města

- Vznik prvních měst spojen s vládou posledních Přemyslovců
- Rozlišujeme města:
 - královská** (Staré Město pražské, Olomouc, Plzeň),
 - poddanská**,
 - zvláštní skupinu: města věnná** (Polička),
města horní (Kutná Hora).

Středověká města

- Královská města dostávají od panovníka tzv. privilegia (výhody)
 - právo várečné
 - právo mílové
 - právo trhové
 - právo hrdelní
 - právo postavit kolem města hradby
- Město řídí rychtář (obdoba dnešního starosty)

Opakování

Otázky k závěrečnému opakování

(sešity zavřené, hlavy otevřené)

- Ve kterém století začala vznikat v českých zemích první města?
- Jaké typy měst rozeznáváme?
- Co to byla tzv. privilegia?
- Jaká privilegia mohla města dostat?
- Jak se nazývá člověk, jehož úkolem je řízení města?

Seznam použité literatury a pramenů:

1. http://cs.wikipedia.org/wiki/Středověké_město

2. VYKOUPIL, Libor, Robert ANTONÍN a Marie FEJFUŠOVÁ. Dějepis: Středověk, počátek novověku. Brno: Nová škola, 2008. ISBN 80-7289-089-1.

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire, nebo pocházejí z veřejných knihoven obrázků (public domain) nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Jitka Odstrčilová
Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk
zsroda@zsroda.cz
únor 2012